

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce: Tomáš Vlachovský

Název práce: *Laténské osídlení v trase I/37 obchvat Slatiňany – Vlčnov, okr. Chrudim*

Studijní program: Historie – archeologie

Typ práce: bakalářská práce

Fakulta: Filozofická fakulta Univerzity Pardubice

Rok odevzdání: 2025

Oponent práce: Mgr. Jiří Unger, Ph. D.

Pracoviště oponenta: Filozofická fakulta Univerzity Pardubice; Regionální muzeum a galerie v Jičíně

Datum vypracování posudku: 12. 1. 2026

1. Naplnění zadání a stanovených cílů

Zadáním práce bylo na základě standardních metod archeologické dokumentace, formální deskripce a základní typochronologické analýzy vyhodnotit laténská sídliště a archeologické situace zachycené při záchranném výzkumu trasy I/37 Chrudim–Slatiňany–Vlčnov a dospět ke komplexnímu pohledu na osídlení mladší doby železné na zkoumaných plochách.

Autor si v úvodu zmiňuje hlavní cíle práce, tedy zejména podrobné vyhodnocení keramického souboru, jeho morfologické a typologické třídění a interpretaci samotných objektů na základě jejich výplní. Tyto cíle však nebyly v práci fakticky naplněny. Přestože došlo k rozsáhlému deskriptivnímu zpracování materiálu, k vlastnímu analytickému vyhodnocení a interpretaci vztahů mezi objekty, nálezy a sídelním kontextem v podstatě nedošlo.

2. Metodika a práce s archeologickými daty

Metodická část práce je formálně zpracována velmi pečlivě. Pozitivně je nutno hodnotit rozsah práce s keramickým materiálem, vytvoření databáze (542 záznamů) a kvalitní kresebnou dokumentaci. Autor prokazuje dobrou orientaci v deskripčním systému a zvládnutí základních postupů zpracování keramického souboru.

Zásadním problémem však je, že deklarovaná metodika nebyla v další části práce skutečně více analyticky využita. Databáze a deskripční systém slouží převážně jako evidenční nástroj, nikoli jako podklad pro systematickou analýzu. Problematickým je, že kromě přiložené databáze se v textu nikde nedozvíme kolik a jaké studované keramické fragmenty pochází z konkrétních situací. Soubor je hodnocen pouze jako celek a zcela chybí vnitřní členění souboru podle lokalit a objektů. Chybí tak kvantifikace, srovnání souborů mezi jednotlivými objekty a lokalitami i pokus o interpretaci zjištěných rozdílů.

Analýza keramického souboru v pravém slova smyslu tedy prakticky neproběhla – práce zůstává na úrovni popisu jednotlivých znaků bez jejich hlubšího vyhodnocení. Kapitoly

označené jako „analýza“ se omezují na popis technologických a morfologických znaků, přičemž chybí jejich vyhodnocení v kontextu výzkumu obchvatu Chrudim–Slatiňany–Vlčnov.

3. Struktura práce

Struktura práce je nešťastná a matoucí. Obecné kapitoly o době laténské, regionálním osídlení a typech staveb jsou promíchány s kapitolami věnovanými studovaným lokalitám, metodice i analýze materiálu. Tento postup narušuje logiku výkladu a oslabuje analytické jádro práce.

Po úvodu je tak hned přistoupeno k lokalizaci a popisu přírodních podmínek studovaných lokalit z výzkumu (kap. 2), poté ovšem následuje obecná kapitola věnovaná dějinám bádání (kap. 3), kde je včleněn krátký popis zájmového výzkumu (str. 7-8). Zevrubnější popis studovaných lokalit přichází až v kapitole 6, kde ale není uvedeno, ze kterých objektů pochází studovaný keramický soubor. Mezi tím se tak ocitají kapitoly 4 a 5 věnované metodice. Poté následují obecné kapitoly 7 až 9, které by měly mít své místo spíše na začátku práce. Kapitola věnovaná laténské kultuře (kap. 7) smrsknuta pouze na jednu stránku, v kapitole „Laténská sídliště ve východních Čechách“ (kap. 9) jsou v podkapitole „Významné lokality“ zmíněny pouze lokality ze studovaného výzkumu a není zcela patrné, proč do práce byla vložena nebo jakým způsobem se dotýká studovaného souboru podrobnější kapitola o polozemnicích (kap. 8). Pak následují stěžejní kapitoly věnované deskripci a analýze keramického materiálu. Přehlednost práce nezvyšuje ani rozdílné číslování kapitol v obsahu a v textu.

4. Dokumentace a práce s podklady

Navzdory existenci hotové nálezové zprávy nebyly v práci využity plány studovaných objektů a plány výzkumu. Chybí i mapy širších vztahů studovaných lokalit. Chybí tak prostorové vyhodnocení a vizualizace sídelních vztahů, které by byly pro interpretační části klíčové.

Nedostatkem je rovněž absence fotografické dokumentace keramického materiálu, která by měla doplňovat kresebnou dokumentaci zejména v kapitolách věnovaných materiálové skladbě, výpalu a technologii výroby. V databázi autor kolonku na fotografie má – počítám tedy, že byly při studiu materiálu pořízeny, ale do samotné práce se již nedostaly.

V rámci kapitol věnujících se deskripci či analýze keramického souboru by nebylo na škodu použít i přehlednější formu tabulek, chybí především ty souhrnné.

5. Práce s literaturou

Autor využívá relevantní odbornou literaturu, avšak převážně kompilačním způsobem. Literatura slouží spíše k potvrzování obecně známých faktů než jako analytický nástroj pro interpretaci vlastního materiálu. Citační aparát je v pořádku.

6. Stylistická a jazyková úroveň

Stylistická úroveň práce je převážně odpovídající odbornému textu, autor používá terminologii v souladu s archeologickou praxí. Přesto se v textu objevují stylistické neobratnosti (např popis

konstrukcí zemnice a polozemnice je zcela matoucí), neobvyklé výrazy (plánigrafie? na str. 11), místy delší, syntakticky složité věty, které zhoršují čtivost. Z jazykového hlediska se vyskytují pouze drobné gramatické a pravopisné nedostatky.

7. Celkové zhodnocení

Přestože autor odvedl značné množství poctivé práce při zpracování keramického materiálu, práce zůstává na úrovni deskriptivně-evidenčního zpracování. Analytická a interpretační rovina, která byla klíčovým požadavkem zadání, zůstává nedostatečná, protože se vůbec nevěnuje vztahům studovaného souboru a nálezových situací.

Bakalářská práce splňuje formální požadavky, avšak nenaplnuje odborné ambice deklarované v úvodu ani požadavky zadání v plném rozsahu. Práci je proto možné hodnotit jako technicky a metodicky dobře zvládnutou, avšak koncepčně a analyticky slabou.

Práce tak působí, že po dobře zvládnutém úvodu se zpracováním materiálu se pak autorovi nedostávalo času přistoupit k interpretační části práce a vzhledem k chaotické struktuře práce asi nedošlo i k finálním konzultacím s vedoucím práce (v úvodu autor zmiňuje poděkování kolegům z Pardubické nemocnice, takže počítám, že k tomu mohlo dojít z možného pracovního vytížení?).

Navrhuji tak práci hodnotit jako velmi dobře mínus (D) s tím, že práce je vhodná k přepracování a pokud by autor práci doplnil o požadované části, bylo by možné přistoupit k lepšímu hodnocení.

V Jičíně dne 12. 1. 2026

Mgr. Jiří Unger, Ph. D.

Doplňující otázky oponenta:

1. Ve své práci jste vytvořil rozsáhlou databázi keramického materiálu. Jaké konkrétní analytické postupy by bylo možné na základě této databáze dále aplikovat, aby bylo možné skutečně vyhodnotit vztahy mezi jednotlivými objekty i lokalitami, a proč k jejich využití v práci nedošlo?

(případně doplňující k 1 – neuvažoval jste o provedení podrobnějších statistických analýz (např. korespondenční nebo shluková (cluster analysis)) a také o prostorových analýzách k objasnění distribuce typů keramiky (GIS)?

2. Jaký je konkrétní vztah kapitoly věnované zemnicím a polozemnicím ke studovanému keramickému souboru z lokalit Slatiňany a Vlčnov?